

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL F. K. SKUNDO**

2022 m. spalio d. Nr. S- (7-94/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistensio, narių Jurgitos Narkevičiūtės, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus (pranešėjas), Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo F. K. (toliau – Pareiškėjas) 2022-06-16 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2022-05-27 sprendimo Nr. (21.222Mr) FR0682-114 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas, jo atstovė ir Atsakovo atstovas 2022-09-20 Komisijos posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Komisija, atsižvelgdama į Pareiškėjo 2022-06-16 skunde išdėstytą pasiūlymą pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 71 straipsniu, 2022-07-04 posėdžio protokolu Nr. PP-173 (7-94/2022) nusprendė sustabdyti Pareiškėjo 2022-06-16 skundo nagrinėjimą iki bus pasirašytas atitinkamas susitarimas dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio ar atsisakyta pradėti susitarimo pasirašymo procedūrą. Inspekcija 2022-08-05 raštu Nr. (24.10-31-5Mr)R-3235 informavo Komisiją, kad nėra pagrindo pasirašyti susitarimą su Pareiškėju dėl papildomai apskaičiuoto mokesčio ir su juo susijusių sumų.

Komisija, gavusi iš Inspekcijos skundo nagrinėjimui reikalingą informaciją, atnaujina skundo nagrinėjimą ir jį nagrinėja iš esmės.

Pareiškėjas prašo Komisijos: 1) panaikinti skundžiamą sprendimą; 2) netenkinus pirmame punkte nurodyto prašymo, sumažinti paskirtą GPM baudą už 2019 metais gautų kito turto pajamų nedeklaravimą, mokesčio neapskaičiavimą bei nesumokėjimą sumažinti iki minimalaus dydžio baudos (10 proc.), o nuo paskirtos GPM baudos už iš UAB "D1" kaip atskaitingo asmens gautų pajamų nedeklaravimą, mokesčio neapskaičiavimą bei nesumokėjimą, atleisti.

Dėl Pareiškėjo neva gautos 129 405,55 Eur sumos

Skunde nurodyta, kad mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustatė, jog Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui iš UAB "D1" buvo išmokėta 229 171,04 Eur suma, kurios išleidimą UAB "D1" reikmėms pagrindžiančių dokumentų Pareiškėjas Inspekcijai nepateikė. Taikydamas MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas, mokesčių administratorius nusprendė, kad ši Pareiškėjo gauta pinigų suma patenka į bendrąjį sutuoktinių turto teisinį režimą, buvo panaudota Pareiškėjo ir jo sutuoktinės K. A. šeimos ūkio išlaidoms dengti, dėl ko mokėtiną GPM Pareiškėjui apskaičiavo nuo 129 405,55 Eur sumos, o nuo kitos dalies (99 765,49 Eur sumos) GPM prievolę nustatė Pareiškėjo sutuoktinei.

Dėl bendrojo sutuoktinio turto teismo režimo taikymo

Pareiškėjas skunde pabrėžia, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.88 straipsnio 1 dalies 5 punkte, kuriuo remiasi Inspekcija, nurodytos sutuoktinio pajamos tai pajamos, gaunamos iš darbinės ar intelektualinės veiklos, dividendai, pensija ar kitos tikslinės išmokos.

Nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjas iš UAB "D1" gavo kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų. Akivaizdu, kad Pareiškėjo gautos sumos ne iš darbinės veiklos, ne dividendai, vadinasi, jos nepatenka į CK 3.88 straipsnio 1 dalies 5 punkte apibrėžtą pajamų rūšies apimtį.

Atskaitingas asmuo – tai įmonės paskirtas darbuotojas, kuriam išmokami pinigai padengti su įmonės veikla susijusias išlaidas ir / arba priimti pinigų įplaukas. Taigi, šie pinigai pagal savo kilmę priskiriami prie įmonės turto, skirto įmonės kasdinei veiklai vykdyti.

CK 3.89 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta, kad asmenine sutuoktinių nuosavybe pripažįstamos lėšos ir daiktai, reikalingi asmeniniam sutuoktinio verslui. UAB "D1" yra asmeninis Pareiškėjo verslas. Tai pripažįsta ir Inspekcija. Kontroliuojamoji UAB "D1" akcijų dalis Pareiškėjo buvo įgyta dar iki santuokos sudarymo, o santuokos metu Pareiškėjo sutuoktinė neįdėjo jokio indėlio ir neatliko jokių aktyvių veiksmų (neįgijo akcijų, nebuvo atskaitingu asmeniu ir pan.), dėl ko būtų galima traktuoti santuokos metu jos vertimąsi verslu kartu su Pareiškėju. Pareiškėjas, būvęs direktoriumi ir atskaitingu asmeniu, šiuo verslu, įgytu dar iki santuokos, vertėsi bei rūpinosi asmeniškai. Todėl Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, iš UAB "D1" išmokėtai 229 171,04 Eur sumai nėra taikomas bendrasis sutuoktinių turto režimas, ši pinigų suma pagal savo kilmę ir rūšį priskiriama Pareiškėjo asmeniniam turtui, dėl ko ir visos iš šio turto galimai kylančios mokesstinės prievolės tenka tik Pareiškėjui, bet ne sutuoktinei.

Dėl Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, iš UAB "D1" gautų sumų vertinimo

Mokesčių administratorius išvadą, jog iš UAB "D1" Pareiškėjui išmokėtos lėšos buvo naudojamos šeimos poreikiams tenkinti, grindžia taikydamas MAĮ 69 straipsnio 1 dalį. Pareiškėjo teigimu, siekiant pagrįsti Inspekcijos išvadas dėl pinigų panaudojimo, vertinimas privalo būti atliekamas taikant MAĮ 70 straipsnio nuostatas ir atitinkamus vertinimo metodus. Tačiau mokesčių administratorius netaikė MAĮ 70 straipsnio bei jame nurodytų vertinimo metodų, o tiesiog konstatavo, jog Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, iš UAB "D1" gauta 229 171,04 Eur suma buvo panaudota šeimos poreikiams tenkinti.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos išvada, kad Pareiškėjo šeimos ūkį sudaro du suaugę asmenys ir trys nepilnamečiai vaikai. Šeimos namų ūkis - tai grupė po vienu stogu gyvenančių asmenų, kurie tvarko bendrą namų (šeimos) turtą ir kartu gamina, siekdami patenkinti kasdienes poreikius. Pareiškėjas su sutuoktine turi vieną nepilnametį vaiką ir visi trys gyvena po vienu stogu. Kitų dviejų Pareiškėjo vaikų gyvenamosios vietos yra nustatytos su jų motinomis, o Pareiškėjas jiems asmeniškai moka alimentus. Iki santuokos atsiradusios prievolės, įskaitant mokamus alimentus, yra asmeninė sutuoktinio prievolė ir nėra dengiama iš bendro sutuoktinio turto, kaip tai apibrėžta CK 3.109 straipsnyje, todėl šias išlaidas priskirti prie šeimos ūkio išlaikymo išlaidų nėra pagrįsta ir teisinga. Šios prievolės prigimties, t. y. mokamo dviejų vaikų išlaikymo priskyrimo asmeninėms Pareiškėjo išlaidoms, nekeičia ir aplinkybė, jog sutuoktinė Pareiškėjo prašymu tikrintu laikotarpiu kelis kartus alimentų pinigų pervedė iš savo sąskaitos. Be to, tai nesuteikia pagrindo pripažinti, jog du Pareiškėjo vaikai priskiriami prie Pareiškėjo ir jo sutuoktinės šeimos namų ūkio.

Taigi, mokesčių administratoriui teigiant, kad šeimos gautų teisėtų pajamų nepakanka statistinėms vartojimo išlaidoms padengti, turi būti vertinamos vieno nepilnamečio ir dviejų suaugusiųjų asmenų išlaidos. Pagal paskutinius (2021-08-13 dienos) Statistikos departamento skelbiamus duomenis, vidutinės vartojimo išlaidos, tenkančios vienam namų ūkio nariui per mėnesį, yra 298 Eur (skundo 1 priedas). Vadinasi, trijų narių šeimos ūkio išlaidos per mėnesį siekia 894 Eur, kas reiškia, jog per 42 mėnesius (skaičiuojant nuo santuokos 2016 m. liepos mėn. sudarymo iki 2019 m. gruodžio mėn.) išlaidos siekia ne daugiau kaip 37 548 Eur. Todėl būtent tokio dydžio išlaidos (plius Pareiškėjo asmeninės išlaidos) turėjo būti vertintos sprendžiant klausimą dėl Pareiškėjo šeimos gautų teisėtų pajamų pakankamumo išlaidoms padengti.

Pareiškėjui kyla klausimas – kokias išlaidas, viršijančias statistines vartojimo išlaidas, Pareiškėjo šeimos ūkis bei Pareiškėjas asmeniškai patyrė, kurios, mokesčių administratoriaus

teigimu, buvo padengtos 191 623 Eur suma (229 171,04 Eur - 37 548 Eur), jeigu Inspekcija skaičiuoja GPM nuo visos 229 171,04 Eur sumos, nurodydama, jog Pareiškėjas šiais pinigais tenkino savo ir šeimos poreikius.

Skunde pažymima, kad mokesčių administratoriaus sprendimas perkvalifikuoti Pareiškėjo iš UAB "D1" gautų pajamų rūšį, taikant MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas, ir nustatant, jog Pareiškėjas gavo kitas ne iš darbo santykių ir ne individualios veiklos pajamas, nėra pakankamas pagrindas teigti, jog šias sumas Pareiškėjas išleido tiems tikslams, kuriuos nurodo mokesčių administratorius. Akivaizdu, jog mokesčių administratorius tik formaliai surinko keletą aplinkybių dėl oficialiai deklaruotų Pareiškėjo pajamų ir selektyviai pateikė keletą išlaidų, tačiau tinkamo tyrimo, kaip tai įpareigoja padaryti teisės aktų nuostatos, neatliko, dėl ko mokesčių administratoriaus išvada, jog Pareiškėjas 229 171,04 Eur panaudojo savo reikmėms, yra nepagrįsta ir neteisėta.

Dėl išvados, jog Pareiškėjas 229 171,04 Eur sumos nepanaudojo UAB "D1" reikmėms

Kaip minėta, mokesčių administratorius sprendė, kad UAB "D1" lėšos (229 171,04 Eur), išmokėtos Pareiškėjui kaip atskaitingam asmeniui, nebuvo panaudotos bendrovės reikmėms, o buvo išleistos Pareiškėjo šeimos poreikiams tenkinti. Pareiškėjas pažymi, kad tuo atveju, kai nėra nustatyta konkrečių ir objektyviai patirtų išlaidų, nėra ir pagrindo išvadai, jog pinigai buvo išleisti / panaudoti. Vadinas, Inspekcija neįrodė, kad šie pinigai buvo panaudoti Pareiškėjo interesams tenkinti. Todėl galima pagrįstai teigti, kad Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėti pinigai realiai buvo išleisti UAB "D1" reikmėms, kaip ir nurodė Pareiškėjas.

Teiginį, kad Pareiškėjui išmokėti pinigai nebuvo panaudoti UAB "D1" reikmėms, mokesčių administratorius grindžia tuo, jog Pareiškėjas patikrinimo metu nepateikė jokių dokumentų, pagrindžiančių pinigų panaudojimą bendrovės reikmėms, be to, Inspekcija neatsižvelgė į paaiškinimus, kad visi dokumentai buvo perduoti buhalterinę apskaitą tvarkiusiai UAB "H1" kuri bankrutavo ir patikrinimo metu jau buvo išregistruota.

Mokesčių administratorius vertina, jog UAB "D1" reikmėms patirtas išlaidas pagrindžiančių dokumentų apskirtai nėra. Tokiu atveju, jeigu šių dokumentų nėra ir jie niekada nebuvo pateikti buhalterinę apskaitą tvarkančiai bendrovei, 2020-06-30 dienai (kada buvo inicijuotas UAB "D1" bankroto procesas), bendrovėje turėjo būti fiksuojama Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens skola, o bankroto procese patvirtintas UAB "D1" debitorinis reikalavimas į Pareiškėją.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad 2019 metais Inspekcija atliko UAB "D1" mokesčių patikrinimą už laikotarpį nuo 2018-01-01 iki 2019-04-30 dėl GPM, VSD ir PSD apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo. Bendrovės patikrinimas buvo užbaigtas 2020-05-04 patikrinimo aktu Nr. (21.222) FR0680-225, kuriame Inspekcija nurodė, jog pagal UAB "D1" didžiosios knygos balanso sąskaitoje „24351 F. K.“ tikrinto laikotarpio pabaigoje (2019-04-30) apskaityta Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, 314 042,9 Eur skola UAB "D1" Tačiau 2020-06-30 sudarytame debitorinių reikalavimų balanse, kuris kartu su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo UAB "D1" buvo pateiktas Vilniaus apygardos teismui, Pareiškėjo kaip atskaitingo asmens skolos UAB "D1" fiksuojamos nėra. Tai reiškia, jog pagal šių oficialių dokumentų duomenis, po 2019-04-30 buvo atlikti buhalterinės apskaitos įrašai, kuriais Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, skola buvo sumažinta.

Įprastai atskaitingo asmens skolos mažinimas vyksta pagal pinigų panaudojimą bendrovės interesams pagrindžiančius dokumentus, o šiuos veiksmus atlieka buhalterinę apskaitą tvarkantys asmenys. Aukščiau minėti dokumentai patvirtina, jog atskaitingo asmens (Pareiškėjo) skola buvo sumažinta, vadinasi, buhalterinę apskaitą tvarkanti bendrovė, atlikdama buhalterinius įrašus mažinant Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, skolą UAB "D1" turėjo pagrindą - išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Tai patvirtina Pareiškėjo teiktų paaiškinimų, kad pirminiai dokumentai buvo perduoti buhalterinę apskaitą tvarkančiai įmonei UAB "H1" dėl ko Pareiškėjas neturi objektyvios galimybės jų pateikti, teisingumą ir faktą, jog Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėti pinigai buvo panaudoti UAB "D1" reikmėms.

Skunde pažymima, jog šios aplinkybės mokesčių administratoriui buvo žinomos, tiek atliekant UAB "D1" mokesčių patikrinimą, tiek aktyviai dalyvaujant UAB "D1" bankroto procese.

Pareiškėjo nuomone, nagrinėjamu atveju egzistuoja akivaizdūs neaiškumai: (i) mokesčių administratoriaus teigimu, Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, buvo išmokėti pinigai, kurie neva nebuvo panaudoti bendrovės reikmėms, nors pagal bendrovės apskaitos duomenis fiksuojamas atskaitingo asmens skolos mažinimas, kas patvirtina, jog pinigai buvo išleisti bendrovės reikmėms ir (ii) mokesčių administratorius, taikydamas MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas, sprendžia, jog Pareiškėjas gautus iš UAB "D1" pinigus panaudojo savo reikmėms, nors šių aplinkybių net netyrė, kaip tai įpareigoja atlikti teisės aktų nuostatos. Neaiškumais, abejonėmis ir prieštaravimais grįsti papildomai mokėtino mokesčio apskaičiavimą yra draudžiama. Tokiu pagrindu nustatyta mokesstinė prievolė privalo būti panaikinta.

Dėl Pareiškėjo neva gautos 7 404,50 Eur sumos

Pareiškėjas nesutinka su CK 3.88 straipsnyje įtvirtinto bendrojo sutuoktinių turto teisinio režimo taikymu 2019 metais gautoms 14 809 Eur (kiekvienam iš sutuoktinių po 7 404,50 Eur) pajamoms, gautoms pardavus MB "A1" 2 vienetus spausdintuvų (toliau – Įrangą).

Turtas, abiejų sutuoktinių atskirai įgytas iki santuokos sudarymo, pripažįstamas asmenine sutuoktinių nuosavybe (CK 3.89 straipsnio 1 dalies 1 punktą). Tokio turto, kuriam taikomas CK 3.89 straipsnyje įtvirtintas teisinis režimas, pardavimo atveju gautos pajamos taip pat pripažįstamos asmeninėmis lėšomis ir joms nėra taikomas CK 3.88 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Tokios praktikos pozicijos laikosi ir teismai (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010-02-01 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-24/2010; 2014-12-02 Sutuoktinių turtines prievoles reglamentuojančių teisės normų taikymo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje apžvalga Nr. AC-40-1. 40, p. 458-494).

Pareiškėjas mokesčių administratoriui nurodė, kad Įrangą įsigijo dar iki santuokos sudarymo (iki 2016-07-08) pardavęs turėtas transporto priemones. Pareiškėjas kartu su skundu Komisijai pateikė transporto priemonių pardavimo sutartis (skundo 2 priedas), iš kurių matyti, jog transporto priemonės buvo parduotos 2016 metų sausio mėnesį, t. y. pinigai, kurie buvo panaudoti Įrangai įsigyti, buvo gauti pusę metų iki sudarant santuoką. Tai įrodo, kad 2016 metų pradžioje Pareiškėjas turėjo asmeninių lėšų turtui įsigyti, kas patvirtina Pareiškėjo teiktų paaiškinimų dėl Įrangos įsigijimo momento teisingumą. Pareiškėjas nurodo, kad jo sutuoktinės lėšos nebuvo naudojamos Įrangai įsigyti, sutuoktinė apskritai nežinojo apie šios Įrangos įsigijimą. Taigi, iš Įrangos pardavimo 2019 metais gauti pinigai, kaip tai išaiškino kasacinis teismas, laikomi asmeninėmis Pareiškėjo lėšomis. Vadinasi, visos prievolės, susijusios su šių pajamų deklaravimu bei teisingu mokesčio apskaičiavimu ir sumokėjimu tenka asmeniškai Pareiškėjui.

Dėl Įrangos įsigijimo dokumentų nepateikimo Pareiškėjas skunde nurodo, kad nėra jokio įstatymo, kuris įpareigotų fizinį asmenį kaupti ir saugoti dokumentus, įskaitant ir turto pirkimo–pardavimo sutartis. Turto įsigijimo dokumentų neturėjimas ir nepateikimas mokesčių administratoriui riboja mokesčių mokėtojo galimybes pasinaudoti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 19 straipsnyje įtvirtinta teise iš gautų turto pardavimo pajamų atimti turto įsigijimo kainą. Tačiau šiuo atveju nėra siekiama pasinaudoti GPMĮ 19 straipsnyje įtvirtinta teise. Pareiškėjas, teikdamas paaiškinimus dėl Įrangos įsigijimo aplinkybių, neginčija prievolės mokėti GPM nuo Įrangos pardavimo pajamų, bet siekia, kad būtų teisingai nustatyta prievolė, tenkanti tik Pareiškėjui, bet ne jo sutuoktinei.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą, vadovaujantis formuojama teismų praktika, vertinant Pareiškėjo paaiškinimus kartu su pridedamais dokumentais ir taikant protingumo bei teisingumo kriterijus, visa pajamų (14 809 Eur), gautų 2019 metais iš Įrangos pardavimo, suma turi būti pripažįstama Pareiškėjo asmeninėmis pajamomis.

Dėl paskirtos baudos dydžio

Pareiškėjas nesutinka su nustatytų faktinių aplinkybių vertinimu, lėmusių skirtos baudos dydį ir mano, kad: 1) nustatytas baudos dydis dėl 2019 metais gautų Įrangos pardavimo pajamų savalaikio nedeklaravimo ir mokesčio neapskaičiavimo bei nesumokėjimo, turi būti mažinamas nuo 30 proc. iki 10 proc.; 2) Pareiškėjas turi būti atleistas nuo baudos, paskirtos dėl UAB "D1" Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėtų sumų nedeklaravimo ir mokesčio nesumokėjimo.

Pirmuoju atveju Pareiškėjas nurodo, kad skundžiamame sprendime mokesčių administratorius nurodydamas, jog egzistuoja atsakomybę sunkinančios aplinkybės (pažeidimas

padarytas asmeniui siekiant gauti mokesstinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą, padaryta didelė žala biudžetui), neįvertino fakto, jog ne visa GPM prievolė Pareiškėjui nustatyta taikant MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas. Dalis GPM prievolės apskaičiuota tiesiogiai taikant GPMĮ (nuo Įrangos pardavimo pajamų). Vadinas, šiuo atveju nėra Pareiškėjo atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Pareiškėjas pabrėžia, kad geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus ir pripažino dalį nustatytų pažeidimų, bet to, neginčija šioje apskaičiuoto GPM. Taigi, šiuo atveju vyrauja lengvinančios aplinkybės. Todėl GPM bauda dėl šio pažeidimo turi būti sumažinta iki minimalaus 10 proc. dydžio.

Antruoju atveju Pareiškėjas mano, kad turėtų būti atleistas nuo GPM baudos remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje taikomais teisingumo ir protingumo kriterijai bei MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais teisingumo ir visuotinio privalomumo principais.

Kaip minėta, GPM bauda paskirta nuo GPM prievolės, paskaičiuotos nuo UAB "D1" Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėtų sumų, vien dėl aplinkybės, jog Pareiškėjas nepateikė mokesčių administratoriui dokumentų, pagrindžiančių šių pinigų panaudojimą UAB "D1" reikmėms. Taigi, iš esmės Pareiškėjas yra baudžiamas paskirta bauda už tai, jog neišsaugojo buhalterinės apskaitos dokumentų. Pareiškėjas nurodo, jog dėl Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (toliau – BAI) pažeidimų už UAB "D1" apskaitos dokumentų, įskaitant ir ginčo dokumentus, neišsaugojimą Pareiškėjas yra nubaustas Vilniaus apygardos teismo 2021-11-04 nutartimi, kuri Lietuvos apeliacinio teismo 2021-12-09 nutartimi iš esmės buvo palikta nepakeista. Todėl GPM baudos skyrimas šiuo atveju reikėtų pakartotinį Pareiškėjo nubaudimą už tą patį BAI pažeidimą, o tokia situacija pagal galiojančius teisės aktus nėra leistina. Pareiškėjo teigimu, egzistuoja teisėtas pagrindas atleisti jį nuo GPM baudos dėl UAB "D1" Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėtų sumų nedeklaravimo ir mokesčio neapskaičiavimo bei nesumokėjimo.

Inspekcija skundžiamu sprendimu patvirtino 2022-03-28 patikrinimo aktą Nr. (21.222)FR0680-96 ir jame papildomai apskaičiuotą 21 408,82 Eur GPM, apskaičiavo 5 134,90 Eur GPM delspinigius, skyrė 6 422 Eur GPM baudą.

Mokesčių administratorius atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą už laikotarpį nuo 2016-01-01 iki 2019-12-31, kurio metu nustatė, kad Pareiškėjas su sutuoktine tikrintuoju laikotarpiu gavo 129 405,55 Eur kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų, bei 7 404,50 Eur kito turto pardavimo apmokestinamųjų pajamų, kurių nedeklaravo, neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą GPM.

Dėl UAB "D1" išmokėtų piniginių lėšų

Inspekcijos sprendime nurodyta, kad laikotarpiu nuo 2016-01-01 iki 2019-12-31 Pareiškėjas valdė 51 proc. UAB "D1" (toliau – Bendrovė) akcijų ir buvo Bendrovės vadovas, direktorius. Pareiškėjas, kaip Bendrovės vadovas, turėjo visapusišką teisę valdyti Bendrovės sąskaitoje esančias pinigines lėšas. Patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrovė tikrintuoju laikotarpiu Pareiškėjui išmokėjo 232 627,60 Eur, iš jų: 20 133 Eur per banką, 1 024,60 darbo užmokestį per banką, 211 470 Eur grynaisiais pinigais.

Dėl per banką gautų lėšų panaudojimo

Patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas iš 20 133 Eur į banko sąskaitą gautų piniginių lėšų 4 655,42 Eur panaudojo su Bendrovės veikla susijusioms išlaidoms padengti ir 15 477,58 Eur panaudojo asmeninėms (šeimos) vartojimo išlaidoms padengti.

Dėl prekių / paslaugų apmokėjimo pagal UAB "D1" išrašytas PVM sąskaitas-faktūras

Sprendime nurodyta, kad UAB „Heliopolis, UAB "M1" (buvęs pavadinimas - UAB "N1" UAB „WMT Vilnius“, UAB "B1" UAB "L1" ir ko, UAB "G1" UAB "K1" išrašė sąskaitas-faktūras UAB "D1" už įsigytas prekes ir paslaugas 10 873,02 Eur sumai. Mokėjimai buvo atliekami tiek iš UAB "D1" atsiskaitomosios banko sąskaitos, tiek grynaisiais pinigais.

Patikrinimo akte 1 461,81 Eur suma pripažinta su Bendrovės veikla susijusiomis išlaidomis, o apmokėtos sąskaitos už prekes 9 411,21 Eur prekybos centruose „Ermitažas“, „Senukai“ (iš to

skaičiaus apmokėtos iš UAB "D1" sąskaitos banko pavedimais – 3 685,27 Eur, grynaisiais pinigais – 5 725,94 Eur) nesietinos su Bendrovės deklaruota veikla.

Inspekcija pažymi, jog patikrinimo metu Pareiškėjas teigė, kad medžiagas / paslaugas pirkė įmonės reikmėms, t. y. nuomojamų patalpų remontui, tačiau Inspekcijai pateiktose pastabose savo poziciją pakeitė ir sutiko su nustatytais aplinkybėmis dėl 9 411,21 Eur sumos, teigdamas, jog šios Bendrovės lėšos buvo panaudotos jo asmeniniams poreikiams tenkinti (statybines medžiagas panaudojo tėvų sodybai renovuoti / atnaujinti).

Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas pastabose šias nustatytas aplinkybes pripažino, skundžiamame sprendime dėl jų plačiau nepasisakys.

Dėl grynųjų pinigų panaudojimo

Nustatyta, kad tikrintuoju laikotarpiu Pareiškėjas iš UAB "D1" gavo 211 470 Eur grynaisiais pinigais.

Patikrinimo metu Pareiškėjas jokių dokumentų, pagrindžiančių grynųjų pinigų panaudojimą Bendrovės reikmėms, nepateikė ir nurodė, kad visi dokumentai buvo perduoti buhalterinę apskaitą tvarkiusiai UAB "H1"

Pareiškėjas pastabose nurodė, kad iš UAB "D1" paimdavo pinigus kaip avansininkas ir išmokėdavo darbo užmokestį darbuotojams grynaisiais pinigais.

Inspekcijos duomenimis, UAB "D1" 2016–2019 m. dirbo 6 darbuotojai (Pareiškėjas, K. A., H. D., E. R., F. I., R. L.).

Bendrovė yra pateikusi metines A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijas (forma FR0573) už 2016–2017 m. Bendrovė pateiktoje deklaracijoje už 2016 m. deklaravo (atskaičius GPM) 19 012,28 Eur, iš jų: Pareiškėjui – 3 936,01 Eur, K. A. – 1 860,43 Eur, H. D. – 11 067 Eur, E. R. – 2 148,84 Eur. Deklaracijoje FR0573 už 2017 m. deklaravo (atskaičius GPM) 18 885,45 Eur, iš jų: Pareiškėjui – 4 076,02 Eur, H. D. – 8 893,32 Eur, F. I. (dirba nuo 2017 m.) – 1 672,71 Eur, E. R. – 4 243,40 Eur. Deklaracijoje (duomenys neskelbtini) už 2018 m. deklaravo (atskaičius GPM) 14 843,75 Eur, iš jų: Pareiškėjui – 4 385,75 Eur, F. I. – 5 694 Eur, E. R. – 4 764 Eur, H. D. – 0,00 Eur, K. A. – 0,00 Eur, R. L. – 0,00 Eur. Pateiktoje deklaracijoje (duomenys neskelbtini) už 2019 m. deklaravo (atskaičius GPM) 9 953,90 Eur, iš jų: Pareiškėjui – 3 225,82 Eur, E. R. – 3 024 Eur, F. I. – 3 437,46 Eur, H. D. – 254,26 Eur, K. A. – 12,36 Eur.

Patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas H. D. mokėjimo pavedimais pervedė 2018-07-20 – 230 Eur, 2018-08-02 – 400 Eur, 2018-08-06 – 50 Eur, 2019-09-04 – 350 Eur, paskirtis „skolos grąžinimas“. H. D. paaiškino, kad <...> buvau paskolinusi jo žmonai pinigų... F. K. juos mokėjimo pavedimais grąžino <....>.

Taip pat Pareiškėjas 2016 m. ir 2019 m. mokėjimo pavedimais E. R. pervedė 1 350 Eur. E. R. teigimu (atsakymas persiųstas iš K. A. el. pašto <...> atrašyk taip...F. K. prašymu skolinau pinigus...Paskolintus pinigus F. K. grąžino <...>.

Kredito įstaigų duomenimis, Pareiškėjas 2019 m. mokėjimo pavedimais F. I. pervedė 4 399 Eur. F. I. paaiškino, kad < Su F. K. mus sieja verslo santykiai, nuo 2017-09-13 iki 2019-07-17 dirbau jo vadovaujamoje įmonėje UAB "D1" Po bankroto toliau dirbome MB "A1"tai buvo atlygis už atliktus darbus. Suteiktos buvo įvairios reklamos gamybos paslaugos, jos buvo suteiktos MB "A1" klientams...>.

Pagal UAB "D1" 2016–2019 m. banko sąskaitos išrašą nustatyta, kad darbuotojams (H. D., E. R., F. I.) atlyginimai kiekvieną mėnesį buvo mokami banko pavedimais (pavedimų paskirtyje nurodoma „atlyginimas 2016 01,02,03...“ ir pan.). Pareiškėjui 2017 m. trimis banko pavedimais iš viso pervesta 1 024,60 Eur. Banko sąskaitoje UAB "D1" darbuotojoms K. A. ir R. L. mokėjimų nenustatyta. K. A. patikrinimo metu pateikė informaciją (SoDros pažymą) apie pagrindines 2016–2019 m. laikotarpio gautas pajamas, kurias sudarė motinystės išmoka, vaiko priežiūros ir nedarbo išmokos.

Inspekcija sprendė, kad byloje esantys duomenys paneigia Pareiškėjo pastabose nurodytas aplinkybes dėl atlyginimų mokėjimo grynaisiais pinigais.

Dėl UAB "D1" bankroto

2019-07-17 įvykusio Bendrovės kreditorių susirinkimo protokolu Nr.1 Bendrovei pritaikytas bankroto procesas ne teismo tvarka; UAB "D1" administratoriumi paskirta UAB "O1"

Teismo sprendimu buvo panaikintas atsakovės UAB "D1" 2019-07-17 kreditorių susirinkimo nutarimas dėl jos bankroto procedūros vykdymo ne teismo tvarka. Teismo nutartimi iškelta bankroto byla UAB "D1" Nuo 2020-09-23 Bendrovės nemokumo administratoriumi paskirtas T. R..

Vilniaus apygardos teismas 2021-11-04 nutartimi nustatė, kad yra pagrindas UAB "D1" bankrotą pripažinti tyčiniu, kadangi nustatyti UAB "D1" bankroto požymiai, įtvirtinti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose, įrodo UAB "D1" vadovo siekį privesti įmonę prie bankroto ir yra pakankami tyčiniam bankrotui konstatuoti. Lietuvos apeliacinis teismas iš esmės paliko 2021-11-04 nutartį nepakeista.

Dėl UAB "D1" pirminių dokumentų

Pareiškėjas iš Bendrovės sąskaitos grynaisiais pinigais tikrintuoju laikotarpiu gavo 211 470 Eur, tačiau jokių dokumentų, patvirtinančių šių lėšų panaudojimą Bendrovės reikmėms, nepateikė.

Siekiant gauti informaciją apie UAB "D1" 2016-01-01–2019-12-31 laikotarpiu sudarytus sandorius su Pareiškėju, pateikiant pirminius ir suvestinius buhalterinės apskaitos dokumentus, kuriuose minėti sandoriai atvaizduoti (Didžiosios knygos sąskaitas, apyvartos žiniaraščius, banko sąskaitų išrašus, kasos knygą ir kt.), Bendrovės nemokumo administratoriui – T. R., buvusiam nemokumo administratoriui UAB "O1" Bendrovės apskaitą tvarkiusios likviduotos UAB "H1" bankroto administratoriui UAB "C1" išsiųsti paklausimai.

Paskirtas Bendrovės nemokumo administratorius T. R. informavo, kad jis daug kartų visais įmanomais komunikacijos kanalais (telefonu, registruotu ir elektroniniu paštu) bandė susisiekti, kreiptis į buvusį UAB "D1" vadovą F. K.. Pareiškėjui nevykdant pareigos pateikti UAB "D1" dokumentus, surašytas 2020-09-16 įsakymas dėl UAB "D1" dokumentų ir turto perdavimo. Taip pat T. R. 2020-10-02 kreipėsi į teismą dėl baudos skyrimo buvusiam vadovui F. K.. Inspekcijos duomenimis, jokių dokumentų, susijusių su įmonės veikla, nei buvęs vadovas F. K. (Pareiškėjas), nei UAB "D1" T. R. neperdavė.

Iš UAB "O1" gautais duomenimis, UAB "D1" dokumentai buvo perduoti tuo metu Bendrovės patikrinimą atliekančiai Inspekcijos vyriausiajai specialistei, baigus patikrinimą, pagal 2019-07-18 dokumento poėmio aktą paimitus dokumentus specialistė grąžino Pareiškėjui (dokumente yra Pareiškėjo parašas).

Pareiškėjas Inspekcijai pateiktuose 2021-05-10 ir 2021-11-23 paaiškinimuose nurodė, kad <...UAB "D1" iškėlus bankroto procedūrą ne teismo tvarka nuo 2019-07-30 paskirtam bankroto administratoriui UAB "O1" direktoriui E. U. susitikimo metu, kuris įvyko UAB "O1" ofise, 2019-07-18 dokumentų priėmimo–perdavimo aktu perdavė įmonės finansinius dokumentus (3 vnt. segtuvų) ir įmonės antspaudą...>. Inspekcijai pateiktame dokumentų priėmimo–perdavimo akte yra UAB "D1" antspaudas bei dokumentą pasirašiusių šalių - F. K. ir UAB "O1" direktoriaus E. U. parašai.

UAB "C1" 2021-03-15 informavo, kad iškėlus bankroto bylą, buvę likviduotos UAB "H1" valdymo organai 2019-09-19 dokumentų priėmimo–perdavimo aktu perdavė paskirto administratoriaus UAB "C1" įgaliotam asmeniui P. U. dokumentus, o įmonę likviduojant, Bendrovės dokumentai buvo perduoti saugoti į teritorinį archyvą.

Dėl likviduotos UAB "H1" buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo buvo išsiųstas 2021-03-18 paklausimas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos archyvui. Gautas atsakymas, kuriame nurodyta, kad <...peržiūrėjus likviduotos UAB "H1" archyvinio fondo 2016–2019 m. dokumentus (išskyrus banko sąskaitų išrašų), kitų dokumentų nerasta...>.

Sprendime cituojamos BAĮ 19 straipsnio 2 dalies, 14 straipsnio 2 dalies, 21 straipsnio 2 dalies nuostatos ir nurodoma, kad Pareiškėjas, būdamas Bendrovės vadovu, neužtikrino minėtų teisės aktų laikymosi, neišsaugojo (nepateikė) Bendrovės buhalterinių dokumentų. Atsižvelgiant į tai, patikrinimo metu vertinta, kad Pareiškėjo iš Bendrovės gautos piniginės lėšos buvo panaudotos Pareiškėjo asmeniniams (šeimos) poreikiams tenkinti.

Dėl MAĮ 69 straipsnio taikymo

Skundžiamame sprendime cituojamos MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatos, LVAT praktika minėtų nuostatų taikymo byloje (2007-07-17 nutartis adm. byloje Nr. A-11-719/2007, 2010-05-24 sprendimas adm. byloje Nr. A-662-685/2010).

Mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas sau, kaip atskaitingam asmeniui, iš UAB "E1" išsimokėdamas pinigines lėšas, kurios nebuvo panaudotos UAB "E1" reikmėms, siekė mokestinės naudos, t. y. gauti iš Bendrovės neapmokestinamų pajamų, bei tokiu būdu išvengti GPM mokėjimo. Tai patvirtina mokesčio patikrinimo metu nustatytos aplinkybės:

1. Pareiškėjo 2016–2019 m. iš UAB "D1" gautos pinigines lėšas buvo pagrindinis Pareiškėjo su sutuoktine pajamų šaltinis;

2. UAB "D1" 2017 m. Pareiškėjui pervedė 1 024,60 Eur darbo užmokesčio. Per 2018 metus buvo deklaruotas išmokėtas 4 413,14 Eur darbo užmokestis, neatėmus mokesčių (NPD, GPM, VSDĮ ir PSDĮ), t. y. vidutiniškai po 367,76 Eur per mėnesį. Darbo užmokesčio, kuris yra mažesnis už 2018 m. nustatytą 400 Eur minimalų mėnesinio darbo užmokesčio, išmokėjimas Bendrovės direktoriui bei akcininkui, nepagrįstas įprastine verslo logika;

3. VSDFV duomenimis, 2016–2019 m. Pareiškėjo sutuoktinės pagrindines pajamas sudarė motinystės (1 320,32 Eur), vaiko priežiūros (2017 m. – 2 673,02 Eur, 2018 m. – 3 019,74 Eur) ir nedarbo (128,16 Eur) išmokos. Šeimos gautų teisėtų pajamų nepakanka statistinėms trijų nepilnamečių ir dviejų suaugusiųjų asmenų vartojimo išlaidoms padengti;

4. Pareiškėjas tikrintu laikotarpiu buvo UAB "D1" vadovas (direktorius), akcininkas, todėl galėjo daryti ir darė įtaką UAB "E1" sprendimams;

5. kredito įstaigų duomenimis, visus prisijungimus ir teisę valdyti UAB "D1" banko sąskaitą, naudotis Bendrovės vardu išduotomis mokėjimo kortelėmis turėjo tik Pareiškėjas;

6. dokumentų, pagrindžiančių gautų lėšų panaudojimą įmonės reikmėms ir veiklai užtikrinti, Pareiškėjas nepateikė ne tik patikrinimo metu, bet ir bankroto procedūras atliekančiam paskirtam UAB "D1" bankroto administratoriui;

7. UAB "D1" patikrinimo metu (2020-05-20 patikrinimo aktas Nr. (21.222)FR0680-225) nustatyta, kad Bendrovės ūkinės finansinės operacijos 2016 m. su įmonėmis faktiškai neįvyko, o buvo tik įformintos PVM sąskaitos–faktūros, UAB "D1" siekiant pasinaudoti PVM atskaita, t. y. UAB "D1" nepagrįstai deklaravo PVM atskaitą dėl realiai neįvykusių ūkinių operacijų. UAB "D1" bankrotas inicijuotas UAB "D1" patikslinus PVM deklaracijas (forma FR0600) ir atskaitomą pirkimo PVM, dėl ko padidėjo mokėtino į biudžetą PVM suma. UAB "D1" patikrinimo aktas patvirtintas Inspekcijos 2020-06-25 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.222 E) FR0682-292 ir teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo skundžiamas;

8. Pareiškėjas, būdamas Bendrovės vadovu ir žinodamas apie UAB "D1" įsiskolinimą valstybės biudžetui ir savo, kaip atskaitingo asmens, turimus įsiskolinimus Bendrovei, pats inicijavo 2019-07-17 kreditorių susirinkimą, kurio metu buvo priimtas sprendimas pradėti UAB "D1" bankroto procedūrą ne teismo tvarka, t. y. stengėsi nutraukti Bendrovės veiklą negražindamas įsiskolinimo. Savo veiksmais Pareiškėjas sukėlė UAB "D1" tyčinį bankrotą. Teismo 2021-12-09 nutartimi Pareiškėjui nuo 2021-12-14 yra taikomas veiklos apribojimas teisę 3 (tris) metus eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organų nariu;

9. Didžioji dalis Pareiškėjui 2016–2019 m. pervestų lėšų, kurių mokėjimo paskirtis „įmonės reikmėms“, buvo naudojamos Pareiškėjo (šeimos) vartojimo išlaidoms apmokėti, nustatyta apmokėta išlaidų įmonės reikmėms suma sudaro 6 117,23 Eur. Pareiškėjas nepagrindė ir dokumentų nepateikė, kaip panaudojo gautas lėšas. Inspekcija vertino, kad Pareiškėjas naudojo lėšas tiek bendrovės reikmėms, tiek savo asmeninėms (šeimos) (mokėjimams maisto prekių ir aprangos parduotuvėse, kavinėse, už paslaugas sveikatos priežiūros ir sveikatingumo įstaigose, vaistinėse, vaikų ugdymo įstaigose, laisvalaikio praleidimo vietose ir kt.) vartojimo išlaidoms padengti. Pareiškėjas vykdė atsiskaitymus ne tik su Bendrovės tiekėjais, bet ir apmokėjo asmenines (šeimos) vartojimo išlaidas, UAB "F1" vardu įsigytas statybines medžiagas bei prekes panaudojo asmeninėms reikmėms;

10. Pareiškėjas Inspekcijai teiktuose paaiškinimuose yra nurodęs pagrindinius UAB "D1" tiekėjus, su kuriais Bendrovė vykdė atsiskaitymus už įsigytas prekes ir paslaugas. Informaciją

pateikusių tiekėjų duomenimis, didžiąją dalį atsiskaitymų UAB "D1" vykdė mokėjimo pavedimais, atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumos nebuvo ženklūs;

11. Pareiškėjas nepagrindė gautų 229 171,04 Eur lėšų panaudojimo UAB "D1" veiklai užtikrinti;

12. Piniginės lėšos iš Bendrovės banko sąskaitos buvo išimamos per tęstinį laikotarpį; gryniesi pinigai iš Bendrovės banko sąskaitos dažniausiai buvo išimami nedidelėmis sumomis nuo 10 Eur iki 200 Eur, rečiau buvo išimama nuo 1 000 iki 2 000 Eur, t. y. Bendrovė patyrė papildomas išlaidas už piniginių lėšų išgryninimo operacijas;

13. UAB "D1" buhalterinėje apskaitoje apskaitytas Pareiškėjo įsiskolinimas buvo sukauptas per tęstinį laikotarpį iki 2018-01-01, laikotarpiu nuo 2018-01-01 iki 2019-04-30 didėjo, po 2019-04-30 ženklūs pokyčiai nebuvo;

14. Inspekcijos duomenimis, piniginių lėšų likučiai Pareiškėjo banko sąskaitose už laikotarpį nuo 2016-01-01 iki 2019-12-31 nebuvo ženklūs; Pareiškėjas piniginių lėšų banke nekaupė;

15. Pareiškėjas UAB "D1" vardu įsigijo prekes ir paslaugas, kurios akivaizdžiai nesietinos su įmonės vykdyta veikla. Pareiškėjas paaiškinimuose teigė, kad įsigytos statybinės medžiagos / prekės buvo panaudotos UAB "D1" einamajam nuomojamų patalpų remonto darbams atlikti, tačiau UAB "D1" nuomojamųjų patalpų remonto darbų neatliko. Tai patvirtinimo nuomojamųjų patalpų savininkė UAB "L1" ir ko, taip pat šią aplinkybę pateiktose pastabose pripažino ir pats Pareiškėjas;

16. Pareiškėjas teikė besikartojančios informacijos apie išgrynintų lėšų panaudojimą paaiškinimus, tačiau jų nepagrindė dokumentais ar kitais įrodymais; duomenų, kad gautos lėšos nėra Pareiškėjo pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos, Pareiškėjas nepateikė.

Inspekcija sprendime priėjo išvadą, kad patikrinimo metu buvo surinkta pakankamai įrodymų, kurių pagrindu taikytos MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatos ir konstatuota, jog Pareiškėjas gavo 229 171,04 Eur kitų su darbo santykiais nesusijusių ir neindividualios veiklos pajamų.

Dėl 14 809 Eur kito turto pardavimo pajamų

Iš bylos medžiagos matyti, kad 2019-08-05 pirkimo–pardavimo sutarties Nr. C01 pagrindu Pareiškėjas pardavė MB "A1" (atstovaujama direktoriaus – Pareiškėjo) įrangą (2 vienetus spausdintuvų ((duomenys neskelbtini) serija G93BE 820 – 8 000 Eur ir (duomenys neskelbtini) serija G76BE 450 – 8 000 Eur)) už 16 000 Eur. Už perduotą įrangą MB "A1" atsiskaitė tik iš dalies, t. y. Pareiškėjui sumokėjo 14 809 Eur.

Pareiškėjas 2021-10-18, 2021-11-24 pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad <...Kiek pamena F. K., jis įrangą (printerius) įsigijo 2016 m. už 5 000 Eur sumą (vienas printeris – 2 000 Eur, kitas – 3 000 Eur). Minėta įranga buvo įsigyta iš fizinio asmens pagal viešai pateiktą skelbimą skelbimų tinklalapyje. Kaina buvo sumokėta grynaisiais pinigais. Pardavėjo iniciatyva, rašytinė pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta nebuvo. Pardavėjo duomenų F. K. nėra išsaugojęs. 2016 m. F. K. pardavė turėtas transporto priemones ir iš jų pardavimo gautas lėšas panaudojo įrangos įsigijimui. Įranga buvo įsigyta neveikianti (todėl buvo maža jos kaina), ir F. K. ją po truputį, užsakinėdamas remontui reikalingas detales, taisė (remontavo). Sutvarkęs įrangą, F. K. ją pardavė MB "A1" už vidutinę (įprastinę) tokių dėvėtų printerių rinkos kainą (vieno naujo printerio kaina siekia 16 000–20 000 Eur)...>.

Inspekcija vadovaudamasi GPMĮ 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis, Pareiškėjo 2019 m. gautas 14 809 Eur kito turto pardavimo pajamas pripažino B klasės pajamomis. Pagal GPMĮ 5 straipsnio 1-2 dalių, 6 straipsnio 1 dalies, 25 straipsnio, 27 straipsnio 1 dalies nuostatas Pareiškėjas turėjo prievolę nuo per mokesstinį laikotarpį (2019 m.) gautų 14 809 Eur kito turto pardavimo pajamų apskaičiuoti, deklaruoti bei sumokėti GPM.

Pareiškėjas pateiktose pastabose iš esmės neginčija nustatytų aplinkybių, tačiau teigia, kad lėšos gautos už įrangą turi būti priskirtos asmeniškai jam.

Atsakant į šią Pareiškėjo pastabą skundžiamame sprendime pažymėta, kad vadovaujantis CK 3.88 straipsnio 1 dalies 1 ir 5 punktų nuostatomis – bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe pripažįstama: turtas, įgytas po santuokos sudarymo abiejų sutuoktinių ar vieno jų vardu; <...> pajamos, gautos po santuokos sudarymo iš sutuoktinių ar vieno jų darbinės ar intelektualinės veiklos, dividendai, taip pat pensijos, pašalpos bei kitokios išmokos, išskyrus tikslinės paskirties išmokas

(žalos, padarytos dėl sveikatos sužalojimo, taip pat neturtinės žalos atlyginimas, gauta tikslinė materialinė parama, skirta tik vienam sutuoktiniui, ir kita). CK 3.88 straipsnio 2 dalyje numatyta prezumpcija, kad turtas yra sutuoktinių bendroji jungtinė nuosavybė, kol nėra įrodyta, kad turtas yra vieno sutuoktinio asmeninė nuosavybė. Nagrinėjamu atveju matyti, kad pajamos gautos 2019 metais, t. y. esant santuokoje. Jokių įrodymų apie prekės įsigijimo aplinkybes Pareiškėjas nepateikė nei patikrinimo metu, nei kartu su pastabomis. Vien deklaratyvūs paaiškinimai, jog įranga buvo įsigyta iki santuokos iš nepažįstamo asmens pagal skelbimą tinklapyje (nenurodyta kokiam), negali būti laikomi pakankamais įrodymais leidžiančiais daryti neabejotiną išvadą, jog gautos pajamos turėtų būti laikomos išskirtinai Pareiškėjo, o ne šeimos pajamomis.

Dėl įrodinėjimo naštos

Inspekcijos sprendime cituojamos MAĮ 67 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos ir pažymima, kad Pareiškėjas, siekdamas objektyviai ir per kuo trumpesnę laiką išspręsti ginčą, privalėjo laikytis ir MAĮ 40 straipsnyje numatytų mokesčių mokėtojo pareigų ir pateikti visus papildomus dokumentus bei įrodymus, galinčius turėti įtakos Pareiškėjo mokestinės prievolės dydžiui.

Vadovaujantis GPMĮ 36 straipsnio 2 dalies, MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 97 straipsnio 2 dalies, 98 ir 99 straipsnių, 66 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nuo patikrinimo akte papildomai apskaičiuoto 21 408,82 Eur GPM Pareiškėjui apskaičiuoti 5 134,90 Eur GPM delspinigiai.

Patikrinimo akto tvirtinimo metu, atsižvelgiant į nustatytas lengvinančias aplinkybes (Pareiškėjas patikrinimo metu geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus; pripažino dalį nustatytų pažeidimų) ir sunkinančias aplinkybes (pažeidimas padarytas asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą; dėl mokesčių mokėtojo tyčinių veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų), nuo patikrinimo akte papildomai apskaičiuotos 21 408,82 Eur GPM sumos Pareiškėjui skirta 30 proc. dydžio 6 422 Eur (21 408,82 Eur x 30 proc.) GPM bauda. Mokesčių administratoriaus teigimu, toks baudos dydis yra adekvatus nagrinėjamoje byloje nustatytiems mokesčių įstatymų pažeidimams.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, Inspekcijos sprendimas dalyje dėl GPM baudos keistinas.

Mokestinis ginčas tarp šalių vyksta dėl mokesčių administratoriaus nurodymų Pareiškėjui sumokėti 21 408,82 Eur GPM ir su juo susijusias sumas, mokestinio patikrinimo metu konstatavus, kad Pareiškėjas su sutuoktine tikrintu laikotarpiu (2016–2019 metais) gavo 229 171,04 Eur (Pareiškėjas – 129 405,55 Eur, sutuoktinė – 99 765,49 Eur) kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas bei 14 809 Eur (kiekvienas iš sutuoktinių po 7 404,50 Eur) kito turto pardavimo pajamas, kurių nedeklaravo, neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą GPM.

Mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėjas, būdamas UAB "D1" akcininkas (valdė 51 proc. akcijų) ir vadovas, turėdamas visapusišką teisę valdyti UAB "D1" sąskaitoje esančias pinigines lėšas, tikrintu laikotarpiu iš bendrovės gavo 229 171,04 Eur piniginių lėšų, iš jų 211 470 Eur Pareiškėjas išsiėmė grynaisiais pinigais iš bendrovės banko sąskaitos bankomatuose ir banko skyriuose. Mokestinio patikrinimo metu Pareiškėjas mokesčių administratoriui teiktuose paaiškinimuose nurodė, kad visi dokumentai buvo perduoti buhalterinę apskaitą tvarkiusiai UAB "H1" Minėta UAB "D1" buhalterinę apskaitą tvarkanti įmonė buvo likviduota, o jos dokumentai perduoti saugoti į teritorinį archyvą, tačiau Vilniaus miesto savivaldybės administracijos archyvo atsakyme į Inspekcijos 2021-03-18 paklausimą nurodyta, kad jokių kitų UAB "H1" 2016–2019 metų dokumentų (išskyrus sąskaitų išrašus) archyvine fonde nerasta. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas jokių dokumentų, pagrindžiančių gautų piniginių lėšų panaudojimą Bendrovės reikmėms, nepateikė, mokesčių administratorius vertino, kad Pareiškėjo iš UAB "D1" gautos 229 171,04 Eur piniginių lėšos buvo panaudotos asmeniniams (šeimos) poreikiams tenkinti, ir, remdamasis MAĮ 69 straipsnio

1 dalies nuostatomis, konstatavo, kad Pareiškėjas gavo 229 171,04 Eur kitas su darbo santykiais nesusijusias ir ne individualios veiklos pajamas.

Mokestinio patikrinimo metu taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas 2019-08-05 pardavė MB "A1" Įrangą (2 spausdintuvus) už 16 000 Eur. Už parduotą Įrangą MB "A1" atsiskaitė iš dalies – sumokėjo Pareiškėjui 14 809 Eur. Inspekcija vertino, kad Pareiškėjas gavo 14 809 Eur kito turto pardavimo pajamas, priskiriamas B klasės pajamoms, nuo kurių turėjo prievolę apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti GPM.

Inspekcija, remdamasi CK 3.88 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir sutuoktinių bendro turto lygių dalių prezumpcija, nuo santuokos sudarymo (2016-07-08) iki 2019-12-31 (poveidybinė sutartis sudaryta 2020-12-04) Pareiškėjo gautas ginčo pajamas priskyre abiem sutuoktiniams lygiomis dalimis; iki santuokos sudarymo Pareiškėjo gautos pajamos buvo pripažintos Pareiškėjo asmeninėmis pajamomis. Atitinkamai, Pareiškėjui mokestinės prievolės apskaičiuotos nuo 2016-01-01 iki 2019-12-31 laikotarpiu gautų pajamų, Pareiškėjo sutuoktinei – nuo santuokos sudarymo momento, t. y. nuo 2016-07-08 iki 2019-12-31 laikotarpiu gautų pajamų.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus išvadomis ir nurodo, kad iš UAB "D1" gauta 229 171,04 Eur piniginių lėšų suma buvo panaudota bendrovės reikmėms. Tai įrodantys dokumentai buvo perduoti bendrovės buhalterinę apskaitą tvarkiusiai įmonei UAB "H1" Pareiškėjas pabrėžia, kad UAB "D1" 2020-05-04 patikrinimo akte Nr. (21.222) FR0680-225 užfiksuota bendrovės buhalterinėje apskaitoje 2019-04-30 apskaityta 314 042,90 Eur Pareiškėjo skola bendrovei, tuo tarpu 2020-06-30 sudarytame debitorinių reikalavimų balanse, kuris kartu su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo UAB "D1" buvo pateiktas Vilniaus apygardos teismui, Pareiškėjo, kaip atskaitingo asmens, skola bendrovei nėra užfiksuota. Pareiškėjo teigimu, tai įrodo, kad pinigų panaudojimą bendrovės reikmėms patvirtinantys dokumentai buvo perduoti UAB "H1" kuri atliko atitinkamus įrašus bendrovės buhalterinėje apskaitoje mažindama Pareiškėjo skolą UAB "D1" Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos išvadomis dėl ginčo piniginių lėšų panaudojimo (turėjo būti taikytas MAĮ 70 straipsnis) ir nurodo, kad buvo neteisingai nustatyta Pareiškėjo šeimos ūkio sudėtis. Pareiškėjas nesutinka su CK 3.88 straipsnio 1 dalies 5 punkto taikymu ir nurodo, kad tiek iš UAB "D1" jam, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėtos lėšos, tiek kito turto pardavimo pajamos pagal savo kilmę ir rūšį priskiriamos tik Pareiškėjui, bet ne sutuoktinei. Taip pat Pareiškėjas nesutinka su paskirtos GPM baudos dydžiu.

Pažymėtina, kad nagrinėjamo ginčo atveju Pareiškėjas iš esmės neginčija skundžiamo sprendimo, Kauno AVMI sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo bei Patikrinimo akto (taip pat ir šio Komisijos sprendimo) aprašomosiose dalyse detalai aprašytų faktinių ginčo aplinkybių, tačiau nesutinka su mokesčių administratoriaus pateiktu nustatytų faktinių aplinkybių teisiniu vertinimu ir pateikia konkrečius nesutikimo su skundžiamu sprendimu motyvus. Atsižvelgdama į tai, kad mokestinio ginčo dalyką apsprendžia pareikšti konkretūs ir aiškūs mokesčių mokėtojo reikalavimai, nagrinėjamu atveju Komisija sprendime pasisakys dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo atsižvelgdama į Pareiškėjo skunde nurodytus nesutikimo su ginčijamu mokesčių administratoriaus Sprendimu motyvus ir reikalavimus.

Dėl UAB "D1" Pareiškėjui išmokėtų piniginių lėšų

Kaip minėta, Pareiškėjas iš UAB "D1" gavo 229 171,04 Eur pinigines lėšas, iš jų 211 470 Eur išsiėmė grynaisiais pinigais iš bendrovės banko sąskaitos, tačiau nepagrindė jų panaudojimo bendrovės reikmėms.

Komisija sprendžia, kad byloje neginčytinai įrodytas aukščiau nurodytų pajamų gavimo faktas, o Pareiškėjas, teigdamas, kad ginčo pajamos buvo panaudotos UAB "D1" reikmėms ir interesais, nepateikė faktinių duomenų, kurių pagrindu būtų galima daryti priešingą išvadą, nei padarė mokesčių administratorius.

GPMĮ (tikrintu laikotarpiu galiojusi įstatymo redakcija) 2 straipsnio 14 dalis apibrėžia „pajamų“ sąvoką, pagal kurią pajamos – pozityviosios pajamos, priskiriamos Europos ekonominių interesų grupės pajamos, nutraukus gyvybės draudimo sutartis ar išstojus iš pensijų fondo grąžinamos įmokos (ar jų dalis), atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už parduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra.

GPMĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, o to paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog pajamų, išskyrus pozityviasias pajamas bei priskiriamas Europos ekonominių interesų grupės pajamas, gavimo momentu laikomas momentas: 1) kai pajamos bet kokia forma faktiškai gaunamos <...>.

GPMĮ 3 straipsnis nustato, kad pajamų mokestį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas.

Pagal to paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje, o pagal GPMĮ 22 straipsnio 3 dalį, B klasės pajamoms priskiriamos visos A klasei nepriskiriamos pajamos.

GPMĮ 25 straipsnis reguliuoja nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaravimo, apskaičiavimo ir sumokėjimo tvarką. Šio straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad pajamų mokestį nuo pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats nuolatinis Lietuvos gyventojas arba jo įgaliotas asmuo.

Komisija pažymi, kad vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą tais atvejais, kai pinigines lėšas yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kurioje esančiomis lėšomis jis turi teisę disponuoti ir disponuoja, ir / arba kai įmonės atskaitingas asmuo išsiima pinigines lėšas iš įmonės sąskaitos banke, gautos pinigines lėšas gali būti neapmokestinamos GPM tik tuo atveju, jeigu yra pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Nepateikus įrodymų, kad tokios lėšos nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos, nuo tokių gautų pajamų turi būti skaičiuojamas GPM. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes tenka mokesčių mokėtojui (pavyzdžiui, LVAT 2011-01-20 nutartis adm. byloje Nr. A-442-60/2011, 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2011-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1216/2011, 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1601/2012, 2015-06-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2051-556/2015), tai yra būtent mokesčių mokėtojui tenka pareiga pateikti konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus, kurie pagrįstų jo poziciją, kad į asmeninę sąskaitą pervesti / įnešti pinigai nėra mokesčių mokėtojo pajamos, ar tai nėra apmokestinamosios pajamos. Mokesčių mokėtojas, siekdamas paneigti mokesčių administratoriaus mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumą ir pagrįstumą, privalo ne tik nurodyti savo abejones dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumo ir pagrįstumo, bet ir pateikti tokias abejones pagrindžiančius įrodymus (LVAT 2016-03-29 nutartis adm. byloje Nr. eA-606-442/2016).

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas 2021-03-31 paaiškinime nurodė, kad UAB "D1" buhalterinės apskaitos dokumentai buvo perduoti UAB "I1" tačiau 2019 metais nutraukus buhalterinių paslaugų teikimo sutartį tarp UAB "D1" ir UAB "I1" dokumentai Pareiškėjui grąžinti nebuvo. Pareiškėjas paaiškino, kad atsiėmė tik tuos dokumentus, kurie buvo pateikti mokesčių administratoriui, t. y. ataskaitas, bet pirminių dokumentų – PVM sąskaitų – faktūrų, kasos pajamų orderių nėra.

Bylos duomenimis, mokesčių administratorius, siekdamas gauti informaciją apie UAB "D1" 2016-01-01–2019-12-31 laikotarpiu sudarytus sandorius su Pareiškėju, išsiuntė paklausimus bendrovės nemokumo administratoriui – T. R., buvusiam nemokumo administratoriui UAB "O1" Bendrovės apskaitą tvarkiusios likviduotos UAB "H1" bankroto administratoriui UAB "C1" Vilniaus miesto savivaldybės administracijos archyvu.

Paskirtas Bendrovės nemokumo administratorius T. R. informavo, kad jis daug kartų visais įmanomais komunikacijos kanalais (telefonu, registruotu ir elektroniniu paštu) bandė susisiekti, kreiptis į buvusį UAB "D1" vadovą (Pareiškėją). T. R. 2020-10-02 kreipėsi į teismą dėl baudos skyrimo buvusiam UAB "D1" vadovui (Pareiškėjui). Nustatyta, kad nei Pareiškėjas, bei UAB "D1" nemokumo administratoriui T. R. neperdavė jokių dokumentų, susijusių su bendrovės veikla.

UAB "O1" pateiktais duomenimis, UAB "D1" dokumentai buvo perduoti tuo metu Bendrovės patikrinimą atliekančiai Inspekcijos vyriausiajai specialistei, baigus patikrinimą, pagal 2019-07-18 dokumento poėmio aktą paimtus dokumentus specialistė grąžino Pareiškėjui (dokumente yra Pareiškėjo parašas).

Pareiškėjas Inspekcijai pateiktuose 2021-05-10, 2021-11-23 paaiškinimuose nurodė, kad UAB "D1" iškėlus bankroto procedūrą ne teismo tvarka nuo 2019-07-30 paskirtam bankroto administratoriui UAB "O1" direktoriui E. U. 2019-07-18 buvo perduoti bendrovės finansiniai dokumentai (3 segtuvai) ir įmonės antspaudas. Inspekcijai pateiktame dokumentų priėmimo–perdavimo akte yra UAB "D1" antspaudas bei dokumentą pasirašiusių šalių – Pareiškėjo ir UAB "O1" direktoriaus E. U. parašai.

Byloje nustatyta, kad likvidavus UAB "H1" UAB "D1" dokumentai buvo perduoti saugoti į teritorinį archyvą, tačiau, kaip minėta, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos archyvas informavo mokesčių administratorių, kad likviduotos UAB "H1" 2016–2019 m. dokumentuose nerasta jokių dokumentų, išskyrus banko sąskaitų išrašus.

Komisija pažymi, kad BAĮ 19 straipsnio 2 dalis (ginčui aktualiu laikotarpiu galiojusi įstatymo redakcija) imperatyviai nustato, kad būtent ūkio subjekto vadovas (o ne kiti subjektai) atsako už apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų išsaugojimą. Buhalterinės apskaitos įstatymo 21 straipsnio 1 dalimi, už apskaitos organizavimą pagal šio įstatymo reikalavimus atsako ūkio subjekto vadovas. Ūkio subjekto apskaitą tvarko vyriausiasis buhalteris (buhalteris), arba pagal sutartį apskaitos paslaugas teikianti įmonė ar apskaitos paslaugas savarankiškai teikiantis asmuo (BAĮ 10 straipsnio 1 dalis). Vyriausiasis buhalteris (buhalteris), arba pagal sutartį apskaitos paslaugas teikianti įmonė yra atsakingi už buhalterinių įrašų teisingumą (BAĮ 11 straipsnio 1 dalis), tuo tarpu ūkio subjekto vadovas atsako už teisingos, tikslios, išsamios ir laiku pateiktos informacijos apie ūkinius įvykius ir ūkines operacijas pateikimą vyriausiajam buhalterii (buhalteriui) arba apskaitos paslaugas teikiančiai įmonei, arba apskaitos paslaugas savarankiškai teikiančiam asmeniui (BAĮ 14 straipsnio 2 dalis). Taigi pagal aptartą reglamentavimą ir teismų praktiką akivaizdu, kad įmonės vadovas ne tik turi teisę deleguoti buhalterinės apskaitos tvarkymo funkciją buhalterii ar buhalterinės apskaitos įmonei, tačiau privalo kontroliuoti kaip pavestos funkcijos yra vykdomos. Juridinių asmenų vadovų atsakomybė už MAĮ nustatytų pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą taip pat nustatyta MAĮ 143 straipsnyje (mokesčių mokėtojų pareigos, iš jų – teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos dokumentus ir registrus, taip pat kitus dokumentus, laiku pateikti mokesčių deklaracijas ir kitus teisės aktuose nurodytus dokumentus – nustatytos MAĮ 40 straipsnyje).

Šiame sprendime jau minėta, kad Pareiškėjas ginčui aktualiu laikotarpiu buvo UAB "D1" akcininkas ir direktorius. Dokumentų, pagrindžiančių gautų lėšų panaudojimą įmonės reikmėms ir veiklai užtikrinti, Pareiškėjas nepateikė ne tik patikrinimo metu, bet ir bankroto procedūras atliekančiam paskirtam UAB "D1" bankroto administratoriui. Pareiškėjo paaiškinimuose nurodytos aplinkybės, kad „pagal nusistovėjusią praktiką, įmonės buhalteriją tvarkiusiai bendrovei dokumentai buvo perduodami be atskirų aktų įforminimo (arba ji pati gaudavo / rinkdavo tuos dokumentus)“ <...> „dokumentai visuomet buvo (turėjo būti) įmonės buhalteriją tvarkiusios UAB "H1" žinioje“, dokumentų nebuvimo faktas nepaneigia bendrovės vadovui tenkančios pareigos saugoti ir atstatyti buhalterinės apskaitos dokumentus ir, esant būtinybei, pagrįsti kokiais tikslais buvo naudojamos bendrovės lėšos. Pareiškėjas, būdamas UAB "D1" vadovu, neužtikrino Bendrovės dokumentų perdavimo paskirtam nemokumo administratoriui, jų neišsaugojo, nepagrindė gautų lėšų panaudojimo UAB "D1" veiklai užtikrinti. Taigi Pareiškėjo teiginiai dėl bendrovės apskaitą tvarkiusios įmonės UAB "H1" galimai netinkamos veiklos, įvertinus paties Pareiškėjo (akcininko ir direktoriaus) minėtuose įstatymuose įtvirtintas aukščiau nurodytas pareigas, yra vertintini tik kaip gynybinė pozicija, siekiant savo paties pareigų nevykdymą (nerūpestingumą, aplaidumą) pateisinti kito asmens (buhalterinę apskaitą tvarkančios įmonės) netinkamu pareigų vykdymu.

Vilniaus apygardos teismas 2021-11-04 nutartyje civilinėje byloje Nr. eB2-2652-803/2021, sprenddamas klausimą dėl UAB "D1" bankroto pripažinimo tyčiniu, pabrėžė, kad „suinteresuoto asmens (Pareiškėjo) argumentai, kad jis negali pateikti dokumentų administratoriui, kadangi Bendrovės buhalterinę apskaitą vedusi UAB "H1" yra išregistruota iš juridinių asmenų registro, nepaneigia Bendrovės vadovui tenkančios pareigos saugoti ir esant būtinybei atstatyti bendrovės buhalterinės apskaitos dokumentus“. Teismas sprendė, kad yra pagrindas UAB "D1" nemokumo administratoriaus prašymą tenkinti ir bendrovės bankrotą pripažinti tyčiniu, kadangi nustatyti UAB "D1" bankroto požymiai, įtvirtinti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ĮBĮ) 20

straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose, įrodo UAB "D1" vadovo (Pareiškėjo) siekį privesti įmonę prie bankroto ir yra pakankami tyčiniam bankrotui konstatuoti.

Lietuvos apeliacinis teismas 2021-12-09 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1383-798/2021 iš esmės paliko Vilniaus apygardos teismo 2021-11-04 nutartį nepakeista. Teismas, be kita ko, pasisakė, „kad nėra jokių įrodymų apie tai, kad F. K. buhalterinę apskaitą tvarkančiai bendrovei buvo perduoti dokumentai, patvirtinantys Gyventojų (Pareiškėjo) argumentus apie piniginių lėšų panaudojimą Bendrovės naudai ir interesams. Taip pat nėra duomenų patvirtinančių, kad F. K. būtų dėjęs maksimalias pastangas šiems dokumentams gauti, būtų teikęs prašymą pirmosios instancijos teismui nustatyti terminą būtiniesiems dokumentams gauti arba išreikalauti juos iš buhalterinę apskaitą tvarkančios įmonės“.

Nagrinėjamo ginčo aspektu nustatytos aplinkybės, t. y. UAB "D1" akcininko ir direktoriaus nerūpestingas požiūris į bendrovės ūkinės ir finansinės veiklos priežiūrą ir / ar jos kontrolę, šio asmens iš UAB "D1" gautų piniginių lėšų dydis (229 171,04 Eur) ir nenaudojimas UAB "D1" reikmėms sudaro pakankamą pagrindą suabejoti Pareiškėjo sąžiningumu ir padaryti išvadą, kad tokiu elgesiu (be jokių apskaitos dokumentų iš bendrovės sąskaitos išsiimdamas pinigines lėšas) Pareiškėjas sąmoningai pasirinko pasinaudoti UAB "D1" lėšomis, išvengiant mokestinių prievolių. Pareiškėjui nepateikus ginčo piniginių lėšų panaudojimą UAB "D1" reikmėms pagrindžiančių dokumentų, teigtina, kad mokesčių administratoriaus išvadų nepaneigia ir Pareiškėjo skunde akcentuojama aplinkybė, jog dėl Pareiškėjo skolos UAB "D1" nebuvo pareikštas debitorinis reikalavimas minėtos bendrovės bankroto byloje. Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytą, Komisija neturi pagrindo nepritarti skundžiamo sprendimo išvadai, kad Pareiškėjas iš UAB "D1" gavo kitas su darbo santykiais nesusijusias ir neindividualios veiklos pajamas, nuo kurių pajamų mokestis nebuvo sumokėtas.

Aplinkybė, kad ginčo byloje, Pareiškėjo teigimu, neteisingai nustatyta, kam buvo panaudotos Pareiškėjo iš UAB "D1" gautos ginčo pinigines lėšos (mokesčių administratoriaus teigimu, Pareiškėjo asmeninėms (šeimos) išlaidoms padengti), neturi reikšmės sprendžiant klausimą dėl šių pajamų apmokestinimo pagal GPMĮ nuostatas, nes Pareiškėjas nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai nepateikė juridinę galią turinčių dokumentų, kuriais būtų galima pagrįsti ginčo sumų panaudojimą UAB "D1" reikmėms ir tokiu būdu Pareiškėjo turėtas ginčo pinigines lėšas (229 171,04 Eur) priskirti Pareiškėjo neapmokestinamosioms pajamoms. Pareiškėjui neįvykdžius pareigos pagrįsti aplinkybę, kad ginčo pajamos yra ne jo pajamos arba yra neapmokestinamosios pajamos, skundo argumentai dėl Pareiškėjo namų ūkio sudėties, statistinių vartojimų išlaidų dydžio ir MAĮ 70 straipsnio netaikymo ginčo byloje laikytini teisiškai nereikšmingais.

Taigi Pareiškėjo iš UAB "D1" 2016–2019 m. gautos 229 171,04 Eur pinigines lėšos, kurios nebuvo panaudotos UAB "D1" reikmėms, pagrįstai pripažintos Pareiškėjo pajamomis, nes pagal GPMĮ nuostatas prievolė mokėti GPM kyta gyventojui, kuris faktiškai bet kokia forma gauna pajamų.

Dėl kito turto pardavimo pajamų

Pareiškėjas neginčija iš Įrangos pardavimo 2019 metais gautų pajamų, tačiau tvirtina, kad Įranga buvo įsigyta iki santuokos sudarymo pardavus turėtas 2 transporto priemones, todėl šios pajamos turi būti laikomos Pareiškėjo asmeninėmis pajamomis. Savo teiginiais pagrįsti Pareiškėjai Komisijai pateikė 2016 m. sausio mėn. transporto priemonių pardavimo sutartis.

Ginčo byloje nepateikti Įrangos įsigijimo dokumentai. Pareiškėjas nurodo, kad nesiekia pasinaudoti GPMĮ 19 straipsnyje įtvirtinta teise iš šių pajamų atimti įsigijimo kainą, todėl neprivalėjo saugoti Įrangos įsigijimo dokumentų.

Dėl Pareiškėjo teiginio, kad jis neprivalo saugoti apskaitos dokumentų, nurodytina, jog Pareiškėjas nepagrįstai teigia, jog jis, kaip fizinis asmuo, neprivalo saugoti apskaitos dokumentų, todėl mokesčių administratorius negali reikalauti iš jo Įrangos įsigijimo dokumentų. Vadovaujantis MAĮ 33 straipsnio 1 punktu, mokesčių administratorius (jo pareigūnas), atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę gauti iš asmenų, tarp jų iš kredito, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų, funkcijoms atlikti reikiamus duomenis ir dokumentų nuorašus, kompiuterinių laikmenų duomenis (kopijas) apie to arba kito asmens turtą, pajamas, išlaidas ir veiklą, naudotis savo ir kitų juridinių asmenų valdomų ar tvarkomų registru, duomenų bazių informacija. Šio straipsnio 7 punkte nustatyta,

kad mokesčių administratorius (jo pareigūnas) turi teisę duoti mokesčių mokėtojui, taip pat kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims (kai tai susiję su mokesčių administratoriaus teisių mokesčių mokėtojo atžvilgiu įgyvendinimu) privalomus vykdyti nurodymus atvykti pas mokesčių administratorių, jei tai būtina jo funkcijoms atlikti; duoti nurodymus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir mokėjimo, turto bei pajamų deklaravimo bei apskaitos tvarkymo klausimais (pvz., LVAT 2015-06-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2051-556/2015 ir kt.). Taigi mokesčių administratorius pagrįstai iš Pareiškėjo reikalavo dokumentinių įrodymų teiginiais apie Įrangos įsigijimo momentą iki 2016-07-08 pagrįsti.

Pažymėtina, kad MAĮ, reglamentuojantis mokesčio patikrinimo procesą bei mokesčio ginčo ne teisme nagrinėjimą, įtvirtina mokesčio mokėtojo teisę, bet kartu ir pareigą, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, t. y. nustato tiek teisę, tiek pareigą nustatytu laiku pateikti mokesčių administratoriui visus dokumentus, taip pat teikti savo argumentus ir prieštaravimus dėl mokesčių administratoriaus atliktų veiksmų ir priimamų sprendimų. Šios mokesčių mokėtojo teisės ir pareigos nustatytos, be kita ko, tam, kad mokesčių mokėtojas būtų išklaudytas, bet ir tam, kad administracinis sprendimas būtų priimtas per protingą terminą (žr., pvz., LVAT 2017-11-06 nutartį adm. byloje Nr. A-1146-602/2017).

Sutiktina su mokesčių administratoriaus pozicija, kad transporto priemonių pardavimo sutartys neįrodo Įrangos įsigijimo momento, o vien deklaratyvūs paaiškinimai, jog Įranga buvo įsigyta iki santuokos iš nepažįstamo asmens pagal skelbimą tinklapyje (nenurodyta kokiam), negali būti laikomi pakankamais įrodymais, leidžiančiais daryti neabejotiną išvadą, jog gautos pajamos turėtų būti laikomos išskirtinai Pareiškėjo, o ne šeimos pajamomis.

Dėl mokesčines prievolės padalijimo abiem sutuoktiniams lygiomis dalimis

Pareiškėjas skunde nurodo, jog tikrintu laikotarpiu ginčo pajamos (tiek su darbo santykiais nesusijusios ir neindividualios veiklos pajamos, tiek kito turto pardavimo pajamos) yra gautos asmeniškai, ne iš bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės esančio turto, todėl nepagrįstai mokesčių administratorius mokesčines prievolės nustatė ir Pareiškėjo sutuoktinei.

Pažymėtina, jog Inspekcija savo sprendimą grindžia CK 3.88 straipsniu, t. y. *po santuokos sudarymo vieno iš sutuoktinių pajamos, gautos iš sutuoktinių asmenine nuosavybe esančio turto, pajamos, gautos iš abiejų sutuoktinių bendros veiklos, ir pajamos, gautos iš vieno sutuoktinio veiklos, išskyrus lėšas būtinas sutuoktinio profesinei veiklai, vieno iš sutuoktinių įsteigta įmonė ir iš jos veiklos arba kitokio verslo gaunamoms pajamoms, jeigu verslu abu sutuoktiniai pradėjo verstis po santuokos sudarymo iš sutuoktinių ar vieno jų darbinės ar kitos veiklos, laikomos bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe, kol nėra įrodyta, kad turtas yra vieno sutuoktinio asmeninė nuosavybė.*

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, nagrinėdama bylą dėl pajamų paskirstymo sutuoktiniams apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčio tikslais suformulavo taisyklės šiuo klausimu, būtent pažymėjo, kad GPMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta atveju GPM mokėtoju pripažįstamas gyventojas, kuris faktiškai bet kokia forma gavo pajamų, kurios yra gyventojų pajamų mokesčio (toliau – ir GPM) objektas jų gavimo momentu. Aplinkybė, jog atitinkamos pajamos laikytinos bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe pagal CK nuostatas, nėra pakankama pripažinti, kad šias pajamas faktiškai yra gavę kiekvienas iš sutuoktinių GPMĮ nuostatų prasme. Toks plečiamasis GPMĮ 3 straipsnio, skaitomo kartu su to paties įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1 punktu, aiškinimas akivaizdžiai neatitiktų šių nuostatų vertinimo kitų GPMĮ nuostatų kontekste (2013-01-07 nutartis adm. byloje Nr. A-602-2280/2012). Ši LVAT praktika *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) taikytina ir nagrinėjamoje byloje.

Komisija sutinka su Inspekcijos pozicija dėl ginčo pajamų, gautų po santuokos sudarymo (2016-07-08) priskyrimu abiem sutuoktiniams lygiomis dalimis. Komisijos vertinimu, nagrinėjamoje byloje nėra pagrindo nukrypti nuo bendrosios jungtinės nuosavybės prezumpcijos. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės santuoka įregistruota 2016-07-08. Nagrinėjamoje byloje nebuvo pateikta duomenų, kad sutuoktiniai būtų sudarę vedybų sutartį, kurioje būtų atribotos kiekvieno sutuoktinio asmeninės lėšos ir jų įgijimo būdai (poveidybinė sutartis sudaryta 2020-12-04). Byloje nėra duomenų ir apie tai, jog santuokoje įgyjamas turtas buvo įsigytas ir valdomas kurio nors iš sutuoktinių asmeninės nuosavybės teise (nors ginčo lėšas iš UAB "D1" gavo Pareiškėjas, tačiau jos

nebuvo panaudotos bendrovės reikmėms). Minėtų įrodančiųjų dokumentų Pareiškėjas Komisijai taip pat nepateikė. Byloje surinkti duomenys, nesant jokių kitų objektyvių įrodymų, neleidžia teigti, jog laikotarpiu, kuriuo buvo gautos ginčo pajamos (2016–2019 m.), Pareiškėjas ir jo sutuoktinė kartu netvarkė šeimos ūkio. Taigi, pripažintina, kad kiekvienas iš sutuoktinių, GPMĮ 3 straipsnio, skaitomo kartu su to paties įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1 punktu, požiūriu, faktiškai gavo po pusę ginčo pajamų.

Komisija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjas nepateikė įrodymų, kurie leistų nukrypti nuo CK 3.88 straipsnio 2 dalyje nustatytos prezumpcijos. Taigi mokesčių administratorius pagal minėtus surinktus faktinius duomenis neturėjo pagrindo daryti išvados, kad turėtų atskirai skaičiuoti kiekvienam iš sutuoktinių jų po santuokos sudarymo gautas (apmokestinamomis pripažintas) pajamas.

Nagrinėjamame mokestiniam ginče nustatytos minėtos aplinkybės sudaro pagrindą tvirtinti, kad mokesčių administratorius padarė teisingas išvadas dėl pajamų paskirstymo sutuoktiniams apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčio tikslais. Mokesčių administratorius teisingai taikė GPMĮ nuostatas, pagal kurias mokėtoju pripažįstamas gyventojas, kuris faktiškai bet kokia forma gavo pajamų, kurios yra gyventojų pajamų mokesčio objektas jų gavimo momentu.

Komisija konstatuoja, jog nagrinėjamoje byloje mokesčių administratorius, priešingai, nei teigia Pareiškėjas, įvykdė jam MAĮ 67 straipsnyje 1 dalyje įtvirtintą pareigą ir pagrįstai sprendė, jog yra pagrindas ginčo pajamas (iš UAB "D1" gautas pinigines lėšas ir kito turto pardavimo pajamas) pripažinti Pareiškėjo ir jo sutuoktinės apmokestinamosiomis pajamomis ir jas apmokestinti pagal atitinkamas GPMĮ nuostatas. Pareiškėjas, nors ir išdėstė tam tikrus argumentus bei pareiškė reikalavimų, tačiau nepateikė objektyvių įrodymų savo teiginiams pagrįsti (MAĮ 67 straipsnio 2 dalis). Ginčijamas Inspekcijos sprendimas šioje dalyje laikytinas pagrįstu ir teisėtu, todėl nėra jokio pagrindo jį keisti ar naikinti.

Dėl GPM baudos ir non bis in idem (draudimo už tą patį nusikaltimą bausti du kartus) principo taikymo

Pareiškėjas nesutinka su nustatytų faktinių aplinkybių vertinimu, lėmusių skirtos baudos dydį ir mano, kad: 1) turi būti atleistas nuo baudos, paskirtos dėl UAB "D1" Pareiškėjui, kaip atskaitingam asmeniui, išmokėtų sumų nedeklaravimo ir mokesčio nesumokėjimo, kadangi GPM baudos skyrimas šiuo atveju reikštų pakartotinį Pareiškėjo nubaudimą už tą patį BAĮ pažeidimą, o tokia situacija pagal galiojančius teisės aktus nėra leistina; 2) nustatytas baudos dydis dėl 2019 metais gautų Įrangos pardavimo pajamų savalaikio nedeklaravimo ir mokesčio neapskaičiavimo bei nesumokėjimo, turi būti mažinamas nuo 30 proc. iki 10 proc., nustačius tik Pareiškėjo atsakomybę lengvinančias aplinkybes, bet nenustačius atsakomybę sunkinančių aplinkybių.

Dėl atleidimo nuo GPM baudos Komisija pažymi, kad remiantis MAĮ 141 straipsnio 2 dalimi, nuo baudos atleidžiama tik tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas mokesčio, susijusio su paskirta bauda, sumą yra sumokėjęs (mokestis įskaitytas ir (arba) priverstinai išieškotas) ar šio mokesčio sumokėjimo terminas šio Įstatymo nustatyta tvarka yra atidėtas arba išdėstytas. Ginčo byloje tokių duomenų nėra. Todėl nagrinėjamu atveju Pareiškėjo skundo reikalavimai atleisti jį nuo mokesčių administratoriaus paskirtos baudos yra nepagrįsti ir atmestini.

Tačiau Komisija pasisakys, ar skiriant GPM baudą Pareiškėjui dėl iš UAB "D1" gautų kitų su darbo santykiais nesusijusių ir neindividualios veiklos pajamų nedeklaravimo ir mokesčio nesumokėjimo GPMĮ nustatyta tvarka nebuvo pažeistas *non bis in idem* principas.

Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) septintojo protokolo 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad niekas neturi būti antrą kartą persekiojamas ir baudžiamas tos pačios valstybės už nusikaltimą, už kurį jis jau buvo išteisintas arba nuteistas galutiniu nuosprendžiu pagal tos valstybės įstatymą ir baudžiamąjį procesą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad niekas negali būti baudžiamas už tą patį nusikaltimą antrą kartą.

Sprendžiant, ar nebuvo pažeistas *non bis in idem* principas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 7 protokolo 4 straipsnio prasme, turi būti atsižvelgiama į šias aplinkybes: 1) ar asmuo buvo baudžiamas, t. y. ar jam paskirta sankcija yra kriminalinio

(baudžiamojo) pobūdžio Konvencijos prasme; 2) ar asmuo buvo baudžiamas už tą patį teisės pažeidimą (pažeidimo tapatumas); 3) ar asmuo buvo baudžiamas pakartotinai; 4) ar pakartotinai baudžiamas tas pats asmuo (asmens tapatumas). Nurodyti kriterijai netaikomi formaliai: ar kiekvienu konkrečiu atveju nėra pažeidžiamas nurodytas principas, galima atsakyti tik įvertinus visas reikšmingas bylos aplinkybes (žr., pvz., LVAT 2011-11-18 nutartį adm. byloje Nr. A-143-2619/2011, 2021-03-03 nutartį adm. byloje Nr. eA-439-602/2021 ir kt.). LVAT praktikoje pažymima, kad sprendžiant, ar Pareiškėjui paskiriant baudą už GPM nesumokėjimą buvo pažeistas *non bis in idem* principas, reikia nustatyti šių sąlygų buvimą (2012-09-06 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1395/2012).

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Vilniaus apygardos teismas 2021-11-04 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-2652-803/2021, sprenddamas klausimą dėl UAB "D1" bankroto pripažinimo tyčiniu, be kita ko, apribojo Pareiškėjo teisę 3 (trejus) metus eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organų nariu. Vilniaus apygardos teismas nurodė, kad pagal ĮBĮ 10 straipsnio 14 dalį, teismas <...> gali apriboti asmens teisę nuo 3 iki 5 metų eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, jeigu šis asmuo privalėdamas pagal įstatymą: nepateikė pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo arba pavėlavo jį pateikti per ĮBĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus, po teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo neperdavė turto ir (ar) dokumentų, vengė pateikti bankroto procesui reikalingą informaciją ar kitaip trukdė procedūroms. Teismo vertinimu, nors buvęs UAB „B1“ vadovas (Pareiškėjas) įvykdė pareigą, numatytą ĮBĮ 8 straipsnio 1 dalyje ir pateikė teismui pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, tačiau šią pareigą įvykdė pavėluotai. Teismas taip pat nustatė, kad Pareiškėjas be pateisinamų priežasčių neužtikrino UAB "D1" dokumentų perdavimo paskirtam bendrovės nemokumo administratoriui. Byloje nustatyti buvusio bendrovės vadovo veiksmai pažeidžiant mokesčių įstatymus – Inspekcija, atlikusi UAB "D1" patikrinimą, nustatė Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pažeidimus bei BAĮ pažeidimus, dėl kurių negalima iš dalies nustatyti bendrovės komercinės ūkinės veiklos bei įvertinti jos turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų dydžio ir struktūros. Lietuvos apeliacinis teismas 2021-12-09 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1383-798/2021 iš esmės paliko Vilniaus apygardos teismo 2021-11-04 nutartį nepakeista.

Komisija, įvertinusi byloje nustatytų aplinkybių visumą, sprendžia, kad Pareiškėjo argumentai dėl dvigubo baudimo civilinėje ir mokestinėje byloje yra nepagrįsti. Kaip minėta, nagrinėjamu atveju GPM bauda paskirta dėl Pareiškėjo padarytų GPMĮ pažeidimų, Pareiškėjui nedeklaravus iš UAB "D1" gautų kitų su darbo santykiais nesusijusių ir neindividualios veiklos pajamų, nuo jų neapskaičiavus ir nesumokėjus į biudžetą GPM. Pareiškėjas didžiąją dalį iš UAB "D1" gautų piniginių lėšų išsigrynino iš bendrovės sąskaitos, tačiau nepagrindė jų panaudojimo bendrovės reikmėms (neišsaugojo tai pagrindžiančių dokumentų). Civilinėje byloje Pareiškėjui pritaikytas apribojimas 3 (trejus) metus eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organų nariu, ne tik dėl to, kad Pareiškėjas nepateikė dokumentų, pagrindžiančių iš bendrovės gautų lėšų panaudojimą UAB "B1" reikmėms, be dėl to, kad laiku nesikreipė į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo „UAB „B1“, po nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo neperdavė turto ir (ar) dokumentų, vengė pateikti bankroto procesui reikalingą informaciją. Komisijos vertinimu, Vilniaus apygardos teismo 2021-12-04 nutartyje ir skundžiamame Inspekcijos sprendime konstatuoti pažeidimai nėra tapatūs, todėl nėra pagrindo teigti, kad ginčo GPM baudos skyrimas Pareiškėjui pažeidžia *non bis in idem* principą.

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjui apskaičiuota papildomai mokėtina 21 408,82 Eur GPM suma, iš jų: 20 939,51 Eur GPM už 2016–2019 metus, vadovaujantis MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatomis (1 pažeidimas), ir 469,31 Eur pagal GPMĮ nuostatas (nuo kito turto pardavimo pajamų) (2 pažeidimas).

Pareiškėjui skundžiamo sprendimo priėmimo metu buvo skirta 30 proc. dydžio – 6 422 Eur GPM bauda. Toks baudos dydis nustatytas Inspekcijai atsižvelgus į nustatytas lengvinančias aplinkybes (Pareiškėjas geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus; pripažino dalį nustatytų pažeidimų) ir sunkinančias aplinkybes (pažeidimas padarytas asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir

mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą; dėl mokesčių mokėtojo tyčinių veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų). Skiriant GPM baudą, nebuvo atsižvelgta į iš esmės skirtingus pažeidimus.

Nuo 2019-01-01 įsigaliojusioje MAĮ 139 straipsnio 1 dalies redakcijoje numatyta, jog jeigu mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeclaruojamo <...> ar nedeclaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtojui priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip. Skirdamas konkrečią baudą, jos dydį mokesčių administratorius nustato vadovaudamasis šio Įstatymo 140 straipsnyje nustatytais baudų skyrimo taisyklėmis (MAĮ 139 straipsnio 3 dalis).

Pagal MAĮ 140 straipsnio 2 dalį mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais ir neviršydamas šio Įstatymo 139 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų skirtinos baudos dydžių, o jeigu skirtinos baudos dydžiai nustatyti specialiajame mokesčio įstatyme, – neviršydamas jame nustatytų skirtinos baudos dydžių, atsižvelgdamas į: 1) pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą; 2) kaltę (kaltės formą ir rūšį); 3) dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą; 4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. MAĮ 140 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad mokesčių administratorius, skirdamas konkrečią baudą, vertina šio straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose nurodytas aplinkybes ir baudos dydį skaičiuoja nuo baudos vidurkio.

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad skundžiamame sprendime mokesčių administratorius nurodydamas, jog egzistuoja atsakomybę sunkinančios aplinkybės (pažeidimas padarytas asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą, padaryta didelė žala biudžetui), neįvertino fakto, jog ne visa GPM prievolė Pareiškėjui nustatyta taikant MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas. Dalis GPM prievolės (469,31 Eur) apskaičiuota tiesiogiai taikant GPMĮ (nuo Įrangos pardavimo pajamų). Vadinasi, šiuo atveju nėra Pareiškėjo atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Sutiktina su Pareiškėjo teiginiais, kad 2 pažeidimo atveju nustatyta tik Pareiškėjo atsakomybę lengvinanti aplinkybė – Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi mokestinio patikrinimo metu, pripažino nustatytą pažeidimą (MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punktą). Taigi, šiuo atveju vyrauja lengvinančios aplinkybės. Todėl GPM bauda dėl šio pažeidimo turi būti sumažinta iki minimalaus 10 proc. dydžio.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus baudų dydžio nustatymo principus, Komisija vertina, kad 2 pažeidimo atveju teisingumo ir protingumo principus atitiktų 10 proc. dydžio, t. y. 47 Eur (469,31 Eur x 10 proc.) GPM bauda; 2 pažeidimo atveju, nenustačius, kad Pareiškėjo atsakomybę lengvinančių aplinkybių būtų daugiau negu atsakomybę sunkinančių aplinkybių, paliktina galioti 30 proc., t. y. 6 282 Eur (20 939,51 Eur x 30 proc.) GPM bauda, kaip visiškai atitinkanti MAĮ 139 ir 140 straipsniuose įtvirtintas baudų skyrimo taisykles. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Inspekcijos Sprendimas dalyje dėl Pareiškėjui paskirtos 6 422 Eur GPM baudos keistinas į nurodymą sumokėti 6 329 Eur (47 Eur + 6 282 Eur) GPM baudą.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Atnaujinti Pareiškėjo 2022-06-16 skundo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-05-27 sprendimo Nr. (21.222Mr) FR0682-114 nagrinėjimą.

2. Pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-05-27 sprendimą Nr. (21.222Mr) FR0682-114: vietoj nurodymo Pareiškėjui sumokėti į biudžetą 21 408,82 Eur GPM, 5 134,90 Eur GPM delspinigius ir 6 422 Eur GPM baudą, nurodyti Pareiškėjui

sumokėti į valstybės biudžetą 21 408,82 Eur GPM, 5 134,90 Eur GPM delspinigius ir 6 329 Eur GPM baudą.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė